

Η συνθήκη εγγύησης και τα επεμβατικά δικαιώματα:

Η Τουρκία του Ερντογάν δεν ακούει τίποτα TOPICS:ΕλλάδαΚατοχήΚυπριακόΚύπροςΣχέδιο ΑνάνΤουρκία Φωτογραφία ΑΡΧΕΙΟΥ: Ο κατοχικός ηγέτης Μουσταφά Ακιντζί υπό τη ...σκέπη της τουρκικής σημαίας με τον αγίπ Ερντογάν. Φωτογραφία Αρχείου, ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ NOVEMBER 2, 2016 Γράφει ο Χρήστος Ιακώβου* Στην επίλυση μιας μακράς διένεξης, όπως είναι το Κυπριακό, τα θέματα ασφαλείας είναι τα πλέον καθοριστικά για την βιωσιμότητα και αποτελεσματικότητα της όποιας λύσης. Μέχρι στιγμής το σχέδιο Ανάν μάς προσέφερε όχι μόνο το πλαίσιο αλλά και μία συγκεκριμένη μορφή για το πώς η Τουρκία εννοεί τα θέματα ασφαλείας αλλά και για το πώς οι διεθνείς μεσολαβητές συμπεριφέρονται υποστηρικτικώς προς την Τουρκία, όταν αυτή προβάλλει τις αντιλήψεις της επί του θέματος στο πλαίσιο λύσης του προβλήματος. Σήμερα, αν υπάρχει ένα θέμα στο οποίο δεν παρατηρήθηκε πρόοδος στις συνομιλίες είναι η πτυχή της ασφαλείας, γεγονός που αποδεικνύει ότι αποτελεί την πεμπτουσία του Κυπριακού. Όλα αυτά χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής από την ελληνική πλευρά, αν τελικώς οι συνομιλίες φθάσουν στο σημείο συζήτησης για την εν λόγω πτυχή. Ήδη από την δεκαετία του 1950, όταν η Τουρκία μπήκε δυναμικώς στο παιχνίδι του Κυπριακού, διαμορφώνοντας υψηλή στρατηγική σε βάθος χρόνου, συνέδεσε την στρατηγική στο ζήτημα με τη δική της αντίληψη για την ασφάλεια. Μέσω αυτής της στρατηγικής, η Τουρκία επιδιώκει το γεωστρατηγικό έλεγχο της Κύπρου αλλά και ευρύτερα της ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου. Είναι αυτή την πτυχή που αγνοούν όλοι αυτοί που εντελώς λανθασμένα επικεντρώνονται στην εσωτερική διάσταση του Κυπριακού, προσπαθώντας να ανακαλύψουν ή να εφεύρουν δήθεν σφαγές Τούρκων από Έλληνες στην Κύπρο, ανάγοντας τέτοιου είδους γεγονότα ως την ουσία του Κυπριακού Ζητήματος. Με τη δημιουργία του ανεξαρτήτου Κυπριακού Κράτους, η Τουρκία, μέσω του συντάγματος, κατόρθωσε να μετατρέψει και να νομιμοποιήσει την τουρκική μειονότητα ως κοινότητα και να την εξισώσει με την ελληνική πλειονότητα μέσω του βέτο του αντιπροέδρου. Επιπλέον μέσω της συνθήκης εγγύησης και της συνθήκης συμμαχίας πέτυχε να αποκλείσει την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, η ίδια να καταστεί μια από τις εγγυήτριες δυνάμεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, να διαθέτει μόνιμα στο νησί στρατιωτικό απόσπασμα, να συμμετέχει μέσω του τριμερούς στρατηγείου στο σχεδιασμό και διεξαγωγή της άμυνας της Κύπρου και να εξασφαλίσει τα λεγόμενα «επεμβατικά δικαιώματα» των εγγυητριών δυνάμεων. Στη συνθήκη εγγύησης υπάρχει το άρθρο 4 το οποίο λέει ότι «... Εκάστη των εγγυητριών δυνάμεων επιφυλάσσει εις εαυτήν το δικαίωμα να ενεργήσει (to take action) προς τον αποκλειστικό σκοπό της αποκατάστασης της τάξης των πραγμάτων της καθιερουμένης διά της παρούσας συνθήκης». Υπήρξαν πολλές ερμηνείες σχετικώς με το ότι η διατύπωση αυτή δεν έδινε κανένα δικαίωμα στρατιωτικής επέμβασης στις εγγυήτριες δυνάμεις, με πιο χαρακτηριστική αυτή της νομικής υπηρεσίας του ΟΗΕ άμα τη υποβολή εντάξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας στον διεθνή οργανισμό. Πιο συγκεκριμένως, μετά την υπογραφή της, η συνθήκη εγγύησης κατετέθη στη Γραμματεία του ΟΗΕ, συμφώνως με το άρθρο 102 του καταστατικού του χάρτη. Η Γραμματεία την έστειλε στη νομική υπηρεσία του Οργανισμού προκειμένου να γνωματεύσει στο κατά πόσο η φράση «to take action» περιελάμβανε και το ενδεχόμενο ανάληψης στρατιωτικής δράσης. Η απάντηση της νομικής υπηρεσίας ήταν κατηγορηματική και έχει ως εξής: «Σε καμιά περίπτωση δεν σημαίνει ανάληψη στρατιωτικής δράσης». Το 1974 όταν η Τουρκία πραγματοποίησε εισβολή στην Κύπρο αυτή η διατύπωση του ΟΗΕ εξαμίστηκε μπροστά στη δυναμική των γεγονότων αφού κανένας διεθνής παράγοντας δεν απέτρεψε την ανάληψη τουρκικής στρατιωτικής δράσης. Το 1974 η Τουρκία χρησιμοποιώντας βία επέβαλε γεωγραφικό διαχωρισμό με την ταυτόχρονη μετακίνηση των πληθυσμών. Έκτοτε, η Τουρκία ακολουθεί συστηματικά την εξής καταναγκαστική στρατηγική: α) ισχυροποιεί τη θέση της δημιουργώντας νομικά ερείσματα, (πχ.

προσπάθεια νομιμοποίησης της παρουσίας της στην Κύπρο, είτε με την αναγνώριση του ψευδοκράτους είτε με τη δημιουργία τουρκοκυπριακού κρατιδίου στο βορρά, το οποίο θέλει να ελέγχει και μετά τη λύση μέσω του ελέγχου της τουρκοκυπριακής πολιτικής ελίτ) β) Αποδυναμώνει την Κυπριακή Δημοκρατία υποσκάπτοντας τα νομικά της ερείσματα (πχ. η διαρκής αμφισβήτηση που θέτει η Άγκυρα τόσο κατά την νομιμότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και κατά των επιλογών της να ασκήσει κατά καιρούς το νόμιμο δικαίωμα της για την άμυνα της χώρας), γ) Εξαναγκάζει την Κύπρο σε υποχωρήσεις υπό την απειλή πολέμου (πχ. η κρίση στο θέμα των S300, όπου κατάφερε να επιβάλει την βούληση της στην τελική απόφαση της Κυπριακής Δημοκρατίας με την απειλή χρήσης βίας) και δ) μέσω του ψυχολογικού πολέμου έχει καταφέρει να επιβάλει την αντίληψη στην ελληνική πλευρά ότι το κόστος από ένα πόλεμο θα είναι μικρό για την Τουρκία επειδή ο αμυνόμενος δεν είναι σε θέση να προβάλει ουσιαστική αντίσταση (πχ. Ελλάδα και Κύπρος που απέτυχαν μετά το 1974 να δημιουργήσουν ένα ισχυρό δόγμα αποτρεπτικής στρατηγικής έναντι της τουρκικής επιθετικότητας). Με δεδομένη αυτή την πραγματικότητα, η Τουρκία καθιστά σαφές προς τους διεθνείς διαμεσολαβητές ότι υπάρχουν κάποια όρια μέσα στα οποία μπορεί να κάνει κάποιες «υποχωρήσεις» στο θέμα της ασφαλείας, αφού διαπραγματεύεται από θέση ισχύος, στέλλοντας το ξεκάθαρο μήνυμα ότι θα αποδεχθεί λύση εντός της οποίας το σύστημα ασφαλείας της Κύπρου να ελέγχεται από την Τουρκία. Αυτό για τους διεθνείς μεσολαβητές είναι μία πραγματικότητα, η οποία υπαγορεύει υποβολή σαφώς πιο ευνοϊκών σχεδίων για την Τουρκία και ταυτοχρόνως άσκηση πιέσεων προς την ελληνική πλευρά για υποχωρήσεις. Διευθυντής του Κυπριακού Κέντρου Μελετών

Πηγή: Η συνθήκη εγγύησης και τα επεμβατικά δικαιώματα: Η Τουρκία του Ερντογάν δεν ακούει τίποτα <http://mignatiou.com/2016/11/i-sinthiki-engiisis-ke-ta-epemvatika-dikeomata-i-tourkia-tou-erntogan-den-akoui-tipota/>